

призначені для виробничої або іншої підприємницької діяльності.

Товари, конфісковані за рішенням суду відповідно до статті 476 Митного кодексу, підлягають безоплатній передачі для потреб лікувальних, навчальних закладів, закладів та установ соціально-культурної сфери, інших закладів та установ, що фінансуються за рахунок державного чи місцевих бюджетів, або переробці, утилізації чи знищенню (ч. 8 ст. 283 МК України).

Література

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

2. Про судову експертизу: Закон України від 23.02.1994 № 4038-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

УДК 342.951(043.2)

Циганенко А. А., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ОХОРОННОГО ДОГОВОРУ НА ПАМ'ЯТКИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЯК ОДНОГО З РІЗНОВИДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ДОГОВОРУ

Актуальність даного дослідження зумовлюється відсутністю у сучасній науці адміністративного права на загальнотеоретичному рівні розробок щодо правової природи охоронного договору на пам'ятки культурної спадщини. Нагальною є потреба з'ясування правової природи охоронного договору на пам'ятки культурної спадщини як одного з різновидів адміністративного договору та правосуб'єктності його сторін.

Питанням адміністративного договору та охоронного договору, зокрема, приділяли увагу в своїх наукових працях такі вчені, як В. Авер'янов, О. Андрійко, Н. Армаш, Ю. Битяк, В. Гаращук, Л. Коваль, В. Колпаков, Р. Куйбіда, О. Синьов, М. Смокович, В. Стефанюк та інші вітчизняні й зарубіжні дослідники.

Більшість учених переконані, що адміністративний договір все ж набуває поширення, а відповідно, зростає його значення як форми державного управління та джерела адміністративного права.

Кодексом адміністративного судочинства України (далі – КАС України) на законодавчому рівні запроваджено нове поняття «адміністративний договір». Так, стаття п. 16 ст. 4 КАС України надає таке визначення цьому новому інституту адміністративного права: адміністративний договір – адміністративний договір - спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх

волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права та обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері і укладається на підставі закону: а) для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень; б) для делегування публічно-владних управлінських функцій; в) для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом; г) замість видання індивідуального акта; г) для врегулювання питань надання адміністративних послуг [1].

З наведеного у Кодексі визначення доходимо висновку, що обов'язковими ознаками адміністративного договору є такі: однією зі сторін завжди є суб'єкт владних повноважень; за своїм змістом адміністративний договір – це угода, а не адміністративний акт, як вважають деякі науковці, необхідна наявність однієї з підстав визначених положенням статті Це питання є принциповим з того погляду, що основною ознакою будь-якої угоди постає її добровільний характер; зміст такої угоди нерозривно пов'язаний з владно-управлінськими функціями суб'єкта владних повноважень. Фактично лише реалізація суб'єктом владних повноважень саме адміністративної, а не цивільної правової правосуб'єктності є невід'ємною ознакою адміністративного договору.

Отже, на нашу думку, варто розглянути притаманні адміністративним договорам ознаки для з'ясування питання, чи має охоронний договір на пам'ятки культурної спадщини публічно-правовий характер, тобто є по суті адміністративним договором, чи він належить до приватноправової сфери.

В теорії адміністративного права дослідники по-різному визначають ознаки, притаманні адміністративним договорам, серед яких визначаємо такі:

1) суб'єкт владних повноважень, укладаючи відповідний договір, діє не для задоволення особистих потреб (як фізичної чи юридичної особи), а для задоволення публічних інтересів (потреб);

2) суб'єкт владних повноважень, як правило, при укладенні такого договору обмежений вимогами (процедурами), визначеними законодавством, як у частині вибору контрагента, так і в частині встановлення суттєвих умов договору [2, с. 103];

3) суб'єкт владних повноважень укладає договір найчастіше на підставі рішення, прийнятого на виконання управлінського повноваження;

4) договір може містити умови, не характерні для цивільних договорів, а спрямовані на успішне задоволення публічного інтересу [3];

5) адміністративний договір виникає в сфері державного управління;

6) він конкретизує норму адміністративного права;

7) підставою його виникнення є владний, вольовий припис;

8) договори можуть бути укладені лише за результатами домовленості між суб'єктом публічного управління та приватною особою [4];

9) для адміністративного договору не властиві повною мірою засади вільного волевиявлення, свободи договору, юридичної рівності, що характерні для регулювання цивільних договорів [5, с. 398].

Згідно із статтею 23 Закону України «Про охорону об'єктів культурної спадщини» (далі - Закон) [6], усі власники пам'яток, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини чи їх частин або уповноважені ними органи (особи) незалежно від форм власності на ці об'єкти зобов'язані укласти з відповідним органом охорони культурної спадщини охоронний договір, порядок укладання яких та їхні типові форми затверджуються Кабінетом Міністрів України. На сьогодні - це Порядок укладання охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (далі - Порядок) [7].

Крім усього іншого, приватизація пам'ятки можлива лише за умови укладення майбутнім власником з відповідним органом охорони культурної спадщини попереднього договору про укладення в майбутньому охоронного договору на пам'ятку (її частину) з викладенням його істотних умов, у тому числі щодо цільового використання пам'ятки, робіт, які майбутній власник зобов'язується провести на пам'ятці з метою утримання її в належному стані (ст. 18 Закону).

Особливий предмет охоронного договору у свою чергу зумовлює особливість суб'єктного складу його сторін. Так, усі власники пам'яток, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини чи їх частин або уповноважені ними органи (особи) незалежно від форм власності на ці об'єкти зобов'язані укласти з відповідним органом охорони культурної спадщини охоронний договір (ст. 23 Закону). Отже, однією зі сторін виступає орган охорони культурної спадщини, тобто державний орган, який має відповідний обсяг владних повноважень.

Специфічністю охоронного договору на пам'ятки є те, що держава сама визначає істотні умови даного договору, закріплюючи їх перелік у законі (термін дії договору, конкретні зобов'язання власника пам'ятки чи її частини або уповноваженого ним органу (особи) щодо особливостей режиму використання пам'ятки, види і терміни виконання реставраційних, ремонтних та інших робіт та ін.), а власник пам'ятки чи її частини або уповноважений ним орган (особа) має право прийняти дані умови [8, с. 249].

Отже, не можна стверджувати, що при укладенні охоронного договору відбувається узгодження умов і усунення сторонами розбіжностей і прийняття умов, які б могли задовольнити кожную зі сторін, тому реалізація принципу свободи договору як такого здійснюється з певними обмеженнями.

Література

1. Кодекс адміністративного судочинства України (в ред. від 07.01.2018) // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, № 37. – Ст. 446.
2. Шевелін Д. А. Диспозитивність в адміністративному праві – нові ознаки

методу правового регулювання // Форум права. – 2008. – № 1. – С. 453-458.

3. Проблема адміністративного договору у доктрині, законодавстві, на практиці / Р. Куйбіда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravo.org.ua/2010-03-07-18-06-07/adminyust/1067-administrative-justice-key-issues-and-ways-to-overcome-them-ua.html>.

4. Синьов О. В. Ознаки та сутність адміністративного договору [Електронний ресурс] / О. В. Синьов – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/nukpraci/sociology/2012/183111-171-8.pdf>.

5. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права : навч. посібник / за заг. редакцією Куйбіди Р. О., Шишкіна В. І. – К.: Старий світ, 2006. – 576 с.

6. Про охорону культурної спадщини: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 39. – Ст. 333.

7. Порядок укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини: постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 р. № 1768.

8. Сергеев А.П. Гражданско-правовая охрана культурных ценностей в СССР: монография / Александр Петрович Сергеев. – Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1990. – 192 с.

УДК 341.6 (043.2)

Юргілевич Я. Р., начальник відділу
інформаційно-технічного забезпечення,
Вінницький апеляційний адміністративний суд, м. Вінниця, Україна
Цезар А. Р., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА НА ЗВЕРНЕННЯ ЗА ЗАХИСТОМ СВОЇХ ПРАВ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Питання прав людини, можливість їх реалізації та захисту є одним із актуальних питань протягом всього існування людства. Утвердження та забезпечення прав людини є важливим індикатором в державі, який вказує на її демократичність, соціальність, а також на те, що держава є правовою.

Розділ II Конституції України присвячений безпосередньо правам, свободам та обов'язкам людини і громадянина. Крім того, в Конституції України закріплено, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1]. Відповідно до Основного Закону саме судова влада покликана запобігати неправомірним діям з боку держави відносно людини і громадянина.

Право на правосуддя відображається в основних засадах судочинства.